

Høgskolen i Telemark

EKSAMEN

6000 Bedriftsøkonomisk analyse og regnskap

04.12.2014

Tid/Time: 5 timer (kl 09:00 – 14:00)

Målform/Language: Bokmål

Sidetall/Pages: 4 sider (ekskl. framside) + Vedlegg (2 sider)

Hjelpemiddel: Egen kalkulator.

Merknad/Notes: Husk å føre på kandidatnummer på alle ark.

Vedlegg: Saldobalanse (2 eksemplarer, - hvorav ett kan leveres som vedlegg til besvarelsen.

Eksamensresultata blir offentliggjort på nettet via Studentweb

OPPGAVE 1 (30 %)

Som vedlegg 1 ligger foreløpig saldobalanse for en handelsbedrift. Oppgaven består i å avslutte regnskapet pr 31.12.2013 og svare på tillegsspørsmål.

Vedlegg 1 kan brukes som løsningsark for regnskapsavslutningen.

A. Avslutt regnskapet på grunnlag av foreløpig saldobalanse og følgende momenter:

(Alle tall er oppgitt i hele tusen)

1. Avsetning for tap på fordringer pr 31.12. er estimert til kr 24.
2. Forskuddsbetalte kostnader gjelder forsikringer. Den 01.12. betalte selskapet kr 60 i forsikring for en periode på ett år. Utgiften er ført på konto 7790.
3. Varebeholdningen er pr 31.12. vurdert til kr 712.
4. Selskapet benytter lineære avskrivninger på sine driftsmidler.
 - a. Inventar avskrives med 20 % av kostpris på kr 350.
 - b. Biler avskrives med 15 % av kostpris på kr 900.
 - c. Bygning har en kostpris på kr 5.000, og skal avskrives over 50 år.
5. Selskapet har betalt renter og avdrag på pantelånet den 30.11. Det skal avsettes påløpte renter basert på en rentesats på 5 % p.a. med etterskuddsvis betaling.

6. Diverse påløpte kostnader utgjør:

	01.01. (IB)	31.12. (UB)
Transportkostnader	3	5
Driftskostnader bygning	6	0
Driftskostnader biler	4	6
Andre driftskostnader	5	10

7. Forskuddsbetalt husleieinntekt (fra leietaker) utgjør pr 31.12. kr 10.
8. Det skal ikke beregnes skatt.
9. Overskudd eller underskudd skal overføres til konto 2050.

B. Tillegsspørsmål:

- a) Beregn virksomhetens bruttofortjeneste i kroner og i prosent.
- b) Beregn årets avskrivning på bygning dersom det hadde vært oppgitt at den avskrives lineært med 2,5 % pr år med en estimert utrangeringsverdi på kr 1.000.
- c) Ville det påvirket selskapets egenkapital dersom varelageret hadde blitt vurdert til kr 700, og i så fall hvordan?
- d) Forklar forskjellen på begrepene «utgift» og «kostnad».

OPPGAVE 2 (15 %)

Vis bokføringen av følgende transaksjoner enten ved å tegne opp kontoer eller ved å angi konteringen.

Bruk de kontoene du finner nødvendige. Det anbefales å lage separate oppstillinger for del A og B.

A. Inngående faktura, kreditnota, rabatt og betaling.

- a) Inngående faktura vedrørende varekjøp fra Leverandør A datert 01.02.2014.
Fakturabeløp: kr 13.000,- + 25 % merverdiavgift.
Betalingsbetingelser: pr 30 dager – 1 % rabatt
- b) Inngående kreditnota fra Leverandør A datert 04.02.2014.
Beløp: kr 1.000,- + 25 % merverdiavgift.
- c) Utbetaling til Leverandør A den 29.02.2014.
Beregn rabattbeløpet og beløpet som blir betalt.

B. Lønn

- d) Lønnsutbetaling den 28.02.2014 basert på følgende opplysninger:

Samlet brutto lønn	120.000
Samlet skattetrekk	42.000
Sats for arbeidsgiveravgift:	10,6 %
Sats for feriepenger:	12,0 %

Det skal beregnes og bokføres fullstendige avsetninger til feriepenger og arbeidsgiveravgift. Skattetrekket skal overføres til egen bankkonto for skattetrekkmidler.

Oppgave 3 (25%)

Tabellen nedenfor viser variable kostnader og pris ved varierende produksjonsmengde i en bedrift som produserer bare ett vareslag.

<u>Produksjonsmengde pr. år</u>	<u>Variable kostnader</u>	<u>Pris pr enhet</u>
2 000 enheter	kr 120 000,-	kr 60,-
4 000 «	kr 170 000,-	kr 55,-
6 000 «	kr 190 000,-	kr 50,-
8 000 «	kr 208 000,-	kr 55,- ⁴⁵
10 000 «	kr 234 000,-	kr 50,- ⁴⁰
12 000 «	kr 280 000,-	kr 45,- ³⁵
14 000 «	kr 356 000,-	kr 30,-
16 000 «	kr 476 000,-	kr 25,-

- a) I et enhetsdiagram skal du avmerke den pris og mengde som gir det største overskuddet. (Målestokk: x-aksen: 1 cm = 1 000 enheter, y-aksen: 1 cm = kr 5,-)

Nedre dekningspunkt ligger ved en produksjonsmengde på 4000 enheter.

- b) Hvor store er de faste kostnadene?
- c) Hvor stort er overskuddet ved gevinstoptimum / vinningsoptimum?
- d) Hvilken virkning vil en økning i de faste kostnadene få på vinningsoptimal mengde? Grunngi svaret.
- e) Hva kalles den markedsform denne bedriften befinner seg i, og hva er det som kjennetegner den?

Fra utlandet har bedriften fått forespørsel om å levere 2 000 enheter av produktet til kr 20,- pr enhet. Bestillingen må enten godtas i sin helhet eller avvises. Den kommer eventuelt i tillegg til den produksjonsmengde du fant under a).

- f) Vil det lønne seg å godta denne bestillingen? Grunngi svaret.

Oppgave 4 (30%)

Bedriften Tele Solutions AS leverer produkter og tjenester til olje- og gassindustrien. I forbindelse med tilvirkning av en bestemt type ventiler har bedriften registrert følgende indirekte kostnader:

	Materialavdeling	Tilvirkningsavd. 1	Tilvirkningsavd. 2	Salgs og adm.avd
Variable kostn.	12 000	160 000	100 000	80 000
Faste kostn.	20 000	200 000	140 000	360 000
Totalt	32 000	360 000	240 000	440 000

De direkte kostnadene knyttet til produktene er: Direkte materialer kr 400 000 og direkte lønn i tilvirkningsavdelingene 1 og 2 med hhv kr 600 000 og kr 150 000.

Bedriften fordeler sine indirekte kostnader fra avdelingene og ut på den enkelte ordre ved bruk av tilleggsats. Direkte materialer brukes som fordelingsgrunnlag for de indirekte materialkostnadene, direkte lønn for de indirekte kostnadene i tilvirkningsavdelingene og tilvirkningskost/tilvirkningsmerkost for kostnadene i salgs og administrasjonsavdelingen.

- Beregn tilleggsatsene for de indirekte kostnadene i de fire avdelingene med tanke på senere oppsett av selvkost- og bidragskalkyle.
- Sett opp kostnadskalkylen for en spesifikk ventil etter selvkost og bidragsmetoden. Direkte materialkostnader er kr 600 og direkte lønnskostnader i tilvirkningsavd. 1 er kr 1 050 og i tilvirkningsavd. 2 kr 450. Forutsett at salgspris for produktet er 3 650 kr ekskl. mva.
- Beregn kalkulert dekningsbidrag kalkulert dekningsgrad for dette produktet.
- Forklar hvorfor salgsmarkost kalles minimumskost.

Oppgave 1

Kandidat nr.:

Kontonr	Kontonavn	Forel. Saldo	Overføringer	RESULTAT	BALANSE	Henvisning
1100	Bygning	4 380				
1230	Biler	658				
1250	Inventar	170				
1460	Varebeholdning	640				
1500	Kundefordringer	952				
1580	Avsetning tap på fordringer	-18				
1710	Forskuddsbet. Kostnader	54				
1900	Kontanter	17				
1950	Bank - skattetrekk	47				
2000	Aksjekapital	-1 000				
2050	Annen egenkapital	-620				
2240	Pantelån	-3 600				
2380	Kassekreditt	-458				
2400	Leverandørgjeld	-312				
2600	Skattetrekk	-47				
2740	Oppgjørskonto mva.	-147				
2770	Skyldig arbeidsgiveravgift	-26				
2780	Påløpt AGA av feriepenger	-31				
2940	Skyldig feriepenger	-220				
2950	Påløpte rentekostnader	-18				
2960	Diverse påløpte kostnader	-18				
3000	Avgiftspliktig varesalg	-9 045				
3600	Leieinntekter	-128				
4300	Varekjøp	4 984				
5000	Lønn + AGA + feriepenger	2 418				
6000	Avskrivning bygning	0				
6010	Avskrivning biler og inventar	0				
6100	Transportkostnader	78				
6600	Driftskostnader bygning	86				
6800	Kontorrekvisita	48				
6900	Telefonkostnader	71				
6940	Porto	12				
7000	Driftskostnader biler	107				
7790	Andre driftskostnader	783				
7830	Tap på fordringer	44				
8050	Renteinntekt	-12				
8150	Rentekostnader	151				
8800	Årsresultat	0				
	SUM	0				